

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

До реєстр. № 5506 від 18.05.2021

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин розглянув на своєму засіданні 16 червня 2021 року (Протокол № 34) проект Закону України «Про корінні народи України» (реєстр. № 5506), поданий Президентом України та визначений ним як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України (далі – Законопроект).

Законопроект включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX (п. 26 Плану).

Метою Законопроекту є визначення правового статусу корінних народів України та встановлення правових гарантій на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами осіб, що належать до корінних народів України, що встановлені нормами міжнародного права, а також передбачені в Конституції та законах України.

Для досягнення зазначеної мети у проекті акта надається визначення поняття "корінний народ України" та пропонується встановити, що корінними народами України є кримські татари, караїми, кримчаки.

Відповідно до Законопроекту корінним народам України визначені гарантії щодо правового захисту від будь-яких дій, направлених на: позбавлення ознак етнічної приналежності та цілісності як самобутніх народів, позбавлення культурних цінностей; виселення або примусове переміщення із місць компактного проживання в будь-якій формі; примусову асиміляцію або примусову інтеграцію в будь-якій формі; заохочення або розпалювання расової, етнічної чи релігійної ненависті, направленої проти них.

Серед основоположних прав корінних народів України проектом акта гарантуються культурні, освітні, мовні та інформаційні права корінних народів України, права корінних народів України на сталий розвиток.

Проектом акта також передбачається визначення правового статусу представницьких органів корінних народів України, їх ресурсного забезпечення, а також питання міжнародного представництва корінних народів України.

Прийняття Законопроекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, дасть можливість корінним народам України у повній мірі володіти всіма правами людини і основоположними свободами, визначеними нормами міжнародного права, а також передбаченими у Конституції та законах України. Крім того, реалізація положень проекту акта сприятиме забезпеченню права корінних народів України на самовизначення, самостійне визначення свого політичного статусу, вільне здійснення свого економічного, соціального і культурного розвитку способами, що не суперечать Конституції та законам України.

За твердженням авторів Законопроекту, реалізація його потребує додаткових видатків, однак детальні розрахунки можуть бути надані лише після проведення додаткових консультацій із представницькими органами корінних народів України при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на наступний рік.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку від 11 червня 2021 року підтримує пропозиції щодо законодавчого врегулювання прав корінних народів України та висловлює зауваження до положень Законопроекту. Узагальненого висновку Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України не запропоновано.

Висновок Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (Висновок від 02 червня 2021 року): рекомендувати Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу проекту Закону про корінні народи України (реєстр. № 5506 від 18.05.2021).

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики за результатами обговорення Законопроекту на засіданні ухвалив: рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні схвалити законопроект (реєстр. № 5506) за основу та в цілому.

Згідно з експертним висновком Міністерства фінансів України до даного Законопроекту його прийняття може вплинути на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді. Також Міністерство фінансів України пропонує частину третю статті 7 законопроекту викласти у такій редакції: «3. Корінні народи мають право на спрямування частини доходів, отриманих бюджетами всіх рівнів від користування природними ресурсами, що знаходяться на території Автономної Республіки

Крим та міста Севастополя, на потреби корінних народів України, які встановлені цим Законом. Перелік наведених доходів та розмір їх частки, що зараховується до відповідного бюджету, вид видатків, що здійснюються за рахунок таких доходів, встановлюються Бюджетним кодексом України.»

Міністерство освіти і науки України підтримує Законопроект із зауваженнями.

За висновком Уповноваженого із захисту державної мови, Законопроект про корінні народи України визначає права корінних народів України та особливості їх реалізації та не суперечить загальним засадам Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», тому Уповноважений у межах компетенції не має зауважень чи пропозицій до цього Законопроекту.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує Законопроект.

За підсумками обговорення Законопроекту на засіданні Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити проект Закону України «Про корінні народи України» (реєстр. № 5506), поданий Президентом України, до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду у першому читанні прийняти його за основу та в цілому як Закон з урахуванням таких пропозицій Комітету:

- в преамбулі законопроекту слова «Віденську декларацію» замінити словами «Віденську декларацію та Програму дій, прийняті на Всесвітній конференції з прав людини 25 червня 1993 року»;

- у частині першій статті 2 слова «в Україні» замінити словами «у складі України»

- частину першу статті 5 доповнити новим реченням такого змісту: «Застосування мов корінних народів у сфері освіти визначають Закон України «Про освіту» та спеціальні закони у цій сфері.»

- частину третю статті 7 викласти у редакції: «3. Корінні народи мають право на спрямування частини доходів, отриманих бюджетами всіх рівнів від користування природними ресурсами, що знаходяться на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, на потреби корінних народів України, які встановлені цим Законом. Перелік наведених доходів та розмір їх частки, що зараховується до відповідного бюджету, вид видатків, що здійснюються за рахунок таких доходів, встановлюються Бюджетним кодексом України»;

- пункт б) частини другої статті 11 викласти у редакції: «б) доповнити статтю частиною сьомою такого змісту:

«7. Держава може надавати підтримку засобам масової інформації, утвореним за участі представницьких органів корінних народів, у випадках, передбачених Законом України «Про корінні народи України»;

2. Доручити Комітету спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити його техніко-юридичне доопрацювання при підготовці на підпис Голові Верховної Ради України.

У разі якщо Законопроект за наслідками розгляду у першому читанні не буде прийнятим в цілому як Закон, Комітет рекомендує Верховній Раді України скоротити строк подання поправок і пропозицій до Законопроекту для підготовки його до другого читання наполовину.

Співдоповідачем із зазначеного питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Лубінця Дмитра Валерійовича.

Голова Комітету

Д.В. ЛУБІНЕЦЬ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ЛУБІНЕЦЬ ДМИТРО ВАЛЕРІЙОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000056B95E006410C901

Дійсний до: 02.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-25/3-2021/199177 від 16.06.2021

549957